Vasárnap. 23. Szám. Márczius 20-kán, 1859.

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetnetni minden cs. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évnegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr uj pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasitandók.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 ujkrért közzététetnek; folytonos hirdetésektől illő pct elengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr bélyegdij előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok sat. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: A Szentegyházutczában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

(NEGYEDIK ÉVI FOLYAM.)

KIADO-HIVATAL: A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

Előfizetési felhivás

a „Kolozsvári Közlöny“ april—juniusi folyamára.

Tisztelt évnegyedes előfizetőinket, s azokat, kik kebelbeli időszaki irodalmunk fenntartásához még csatlakozni kivánnak, fölkérjük hogy lapjainkat további részvétökkel is megtisztelni sziveskedjenek.

A „Kolozsvári Közlöny“ előfizetési ára:

Évnegyedre három ezüst forint (3 ft 15 kr uj pénzben.

Az előfizetési pénz magány vagy postauton lapunk kiadóhivatalához **Stein János** könyvkereskedésébe utasitandó.

(D.) **Szemle.** Kolozsvártt, márcz. 17. — A láthatár ismét kezd borulni, a „Wien. Zeit.“ azon nagyfontosságu czikke, mely a nemzetközi jog alapján indokolja az olasz államokkali pótszerződéseit, s egyszersmind azoknak visszavonását megtagadja, az európai börzére némi félelmet hozott, s ugylátszik a porosz és angol közvélemény előtt is visszatetszett.

Miután ezen szerződések revisioját Anglia, söt Poroszország is szükégesnek véli, Ausztria egy igen kedvetlen alternativába jöhet, t. i. ha nem engedi a revisiot; meglehet, hogy az európai hatalmasságok ezen kérdés eldöntéseig szabadabb kezet engednek a franczia császárnak az olasz ügyekben, ha pedig engedi azt s lemond azon jogáról, hogy Pármát, Modenát sat. kül- vagy beltámadások ellen védje, akkor azon hatalmakat vagy Szárdinia, vagy a forradalom megzavarhatja, s akármelyiknek szabadabb keze lesz az összes Olaszország felköltésére.

A moniteuri békeczikk daczára a francziák erősen fegyverkeznek, s hogy Napoleon a harczias szándékokról éppen nem mondott le, azt sok részletes hir vitatja. A bécsi „Wanderer“ egyik esetet igy irja le: „Olvassuk egy párisi levélben, hogy Napoleon herczeg a velenczei tábornok Ulloát, ki most Turinba megy, eltávozta előtt elfogadván igy nyilatkozott: mondja meg ön Turinban, s ohajtom ha minden olasznak megmondhatná, hogy én s nagybátyám mindig azon érzelmekkel viseltetünk s fogunk viseltetni Olaszhon iránt, de a császár miniszterei által elárultatott.

A „Times“ pedig egy igen fontos adatot meritett fel Napoleon herczegnek a miniszteriumbóli kilépéséről, melyhez annyi békereményt kötöttek. E szerint a herczeg határozottan kinyilatkoztatá, hogy az 1815. szerződéseket, melyek Francziaországot lealázzák, föl kell szaggatni. Ezen nyilatkozat a franczia kabinetből kirepült s a „Times“ hasábjain világot látott. E hirtől megrémülve Walewszki és Fould a császárhoz mentek engedelmet kérni, hogy a „Moniteurben“ azt alaptalannak nyilvánitsák, erre aztán a herczeg jött indulatba s a miniszterek közül kilépett, lemondásakor a császár ugy nyilatkozott, hogy nemsokára egy harczvágyóbb miniszterium alakitása válik szükségessé, s akkor a herczeg állását megint elfoglalhatja.

Még egy ezeknél is fontosabb hirt hoznak a lapok, miszerint Mazzini s a több olasz forradalmárok kijelentették, hogy ők Olaszhon felszabaditásán kezet fognak Szárdiniával, de ha a háboru Francziaország vezetése alatt történik, akkor hozzá nem csatlakoznak, nem lévén bizalmuk a császárban.

Ugy hisszük ennél kedvezőbb nyilatkozat a császárra nézve nem tételett; itt ő egyszerre mint a forradalom ellensége van felmutatva, s igy az európai hatalmak tisztába jöhetnek, hogy Napoleon beavatkozása az olasz ügybe, annyi mint a republikánus forradalom kiszoritása.

Ez a császár helyzetének nagy fontosságot kölcsönöz, s nagy hatással lehet az angol politika irányában is, mely a reformokat Olaszhonra nézve nyilván sürgeti, s miután ezen sürgetés jogát se Ausztria, se a pápai kormány el nem ismeri, a harczjósló jelenetek csak sokasulnak. Ide számitjuk még azt is, hogy a porosz hivatalos lap Ausztria irányában a régi idegen hangot használja, mialatt gróf Cavour Párisba azon nyilatkozatot küldé, hogy Piemont Ausztria fegyverkezését „támadási tény“-nek tekinti, s maga részéről Napoleon császár is ezen nézetét osztaná. Ha e nézet érvényes, ugy miután a franczia császár Piemontnak megtámadtatása esetében segitséget igért, fellépésére az időt szintén eljöttnek láthatja, s talán ebből terjedett el azon hir, hogy ötvenezer főből álló franczia seregnek Olaszhonba küldése elhatároztatott volna.

Annyi tény, hogy roppant harczkészülődés foly mindenfelé, Szárdiniába százanként szöknek át az olaszok a szomszéd herczegségekből, a régibb forradalom hősei, minő Garibaldi és Ulloa nyernek vezéri szerepet; Ausztria szintén kitartó következetességgel készül; Oroszország 50,000 fegyverest öszpontosit Beszárábiában, Fonton parancsnoksága alá, söt még Kuza is az oláh militiát 50,000 főre akarja emelni, s temérdek sok fegyvert vásárolt a belgáktól.

Tehát a békehir csak egy rövid villámlás volt, mely után ujra tompán mennydörög mindenfelé, s Európát a harczok mennyköve fenyegeti, melynek villámháritója akar Angol és Poroszhon lenni, egy Londonban tartandó congressus által, melynek eszméjét Ausztria is elfogadná.

BIZTOSITÁSRÓL.

Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulatnak e hó 13-kán közgyülése volt gr. Mikó Imre önmlga elnöklete alatt.

A közgyülés főtárgyát a mult évi ügylet eredményének előterjesztése képezte. De én nem szándékszom folyamáról tüzetesen értesitni e lap t. olvasóit: azt hiszem, hogy a nyilvánosságra oly nagy sulyt helyező társulati igazgatóság hivatalos jelentése eddig talán már a szerkesztői asztalon várja a kegyes imprimatur-t.

Hanem hát megérdemli ez az életrevaló hazai intézet s elfér talán e türelmes hasábokon egy pár olyan szó is, mely elüt a hivatalos tudósitások kimért, száraz modorától; melyet hazafi kebel sugall, részvétet érdemlő ügy iránti figyelemébresztésül.

Mennyire ment e társulatnál biztositott értékösszeg a mult évben, menynyit vett be és adott ki, megirtam volt szerk. ur nagybecsü engedelméből, egy minapi czikkemben.

Most tehát minden teketória nélkül kirukkolok Achilesemmel, melyet alig is vártam, hogy bemutathassak, ha másnak nem, legalább kegyednek és szedőinek.

A társulat a jégbiztositási ág első szakaszában s a tüzbiztositás gazdászati egyletében osztalékot ad.

De hát mi az az osztalék kölcsönös társulatnál, a hol nincsenek részvények? Erre igen röviden felelhetem, miszerint a tagok által befizetett dijak azon feleslege, mely a kárak teljes megtéritése, az intézeti költségek fedezése s a folyó biztositásokra átviendő tartalék levonása után, minden tagnak dijaránylag visszafizettetik.

„Minden tagnak“ — az igaz; de a mint mondám csak a jégbiztositás első szakaszában, és a tűzbiztositás gazdászati egyletében. Meg kell tehát magyaráznom ezen ügyleti műszavak jelentését.

Hasonló intézetek alapitói, erős tapasztalati adatokra támaszkodva, ugy okoskodtak, miszerint a termények jégveszélyességére nézve nagy különbség fekszik abban, hogy például a szölö áprilistől novemberig, tehát legalább is hat hónapig folyvást ki van téve e csapás eshetöségének; mig a búzát, ha Isten julius közepéig megőrizte, emberi gyarló számitással már csak sajátunknak tarthatjuk. Valamint hogy a csapás kiüdülhetésére nézve nagy különbség, ha egy dohánylaput csak tiz szem jég is átlyuggasztott, mig a máléból foszlánynyá rongált levelei mellett is még mindig lehet puliszka. Azért azt mondották: az az igazság, hogy a veszély nagyságához legyen a dij arányositva. És ebben minden biztositó intézet egyetért, elannyira, hogy a hazánkban müködő részvénytársulatok a szölö dijazásában néhol 25—30 frtig is felmennek 100 frt biztositott érték után, mig az erdélyinél 9% a netovább. Hanem aztán itt a részvénytársulatok, — hol az erszény akár repedésig teljék, akár a lapos gutta környékezze, mindenképen ugyan az — itt meg is állanak az osztályozással.

Nem igy a mi kölcsönös társulatunk. Ha megmarad valami, azt vissza kell adni a biztositott tagnak. Igen de hát vajjon helyes-e, hogy például a törökbúza feleslegét a borágnak adja vissza, hogy a tisztabúza adót fizessen a dohánynak? Azt feleli, hogy nem helyes; s ezért sorolja a terményeket két szakaszba, az elsöbe a törökbúzát és kalászos gabonát, a másodikba dohányt, szölöt sat. mindeniknek dijösszegét külön kezelvén.

Hasonlag a tűzbiztositásnál: vajjon micsoda testvériesség létezhetnék egy mezöségi tanyán lévö szénakazal és a kolozsvári Bánfi-ház között? Legyen itt is legalább két osztály: sorozzuk egyikbe az épületeket, másikba a szalmás gabonát, takarmányt s egyéb ingóságokat. Ez utóbbi már az ugynevezett gazdászati egylet.

És én ebben, daczára annak, hogy kegyed a multkor a proudhoni elvek elleni kikelésemért jól lehordott, igen nagy igazságot látok. A mint ki fog világlani az alábbiakból.

A társulat, mint érintém a jégbiztositási ág első szakaszában, hová a törökbúza és kalászos gabona tartozik, s a gazdászati egyletben, hol legnagyobb részt szalmás gabona és takarmány szerepel, miután a tartaléktökét szabályilag ellátta, osztalékul ad a jégnél 3265 — a tüznél 2744 frtot.

Holott a jégbiztositás második szakaszának 2205 ftot, a tüznél pedig az épületek osztályának 4000 frtot az illető tartalékoknak kellett segélyül kölcsön adni.

Kap pedig egyenkint minden rendes tag az osztalék alá bocsátott összegből, jégnél mult évben fizetett dija 32%-nak, tüznél $33\frac{4}{5}$%-nak megfelelő összeget: amott tehát valamivel kevesebbet, itt valamivel többet a befizetett dij egyharmadánál.

Ime tehát hová sülyed az erdélyi társulat magas dijazása ellen keletkezhető minden panasz. A takarmányt eddigelő minden társulat három hóra száztól egyért biztositotta: az erdélyi társulatnál 1858-ban 100 forint biztositása csak 40 pkrban került.

Ez elvitázhatlan előny, mondja talán valaki, ugy de ott van a tartaléktöke járuléka czime alatt vétetni szokott $\frac{1}{10}$-től $\frac{1}{5}$%-ig menő ráadás s ott agyarkodik háttérben a dijpótlási kötelezettség, miszerint t. i. ha a bevett dij a tartalék illető részével a kiadások fedezésére elegendő nem lenne, minden tag köteles a jégnél dija kétannyijáig, tűznél pedig hatannyijáig mehető utánfizetéssel járulni.

Erre csak annyit jegyzek meg, miként arról, hogy e rém emberileg számitva legritkábban jelenhessék meg, gondoskodva van a tartaléktöke által.

A mult év mind a két ügyleti ágban kedvezötlen volt, mennyiben a bevett dijt két osztálynál hatezer egy pár száz forinttal kellett pótolni. Kirovás által? Nem. A tartalékból. S azért a tartalék még sincs fölemésztve, mert a feleslegben maradt osztályok szabályszerü illetékökkel a hiányt visszapótolták.

Kijelelém végleti feladatát a dijpótlási kötelezettségnek: az ez itt, a mi a 2—3 millió jótállási töke a részvénytársulatoknál. Vajjon nyujt-e amaz annyi kezeséget a biztositóknak, mint ez utóbbiak milliói? ez a kérdés, tehát lássuk.

Ha az erdélyi társulattal a sors kényszeritő hatalma a lefolyt évben minden szabályszerü erejét kifejtette volna 100,000 frt rendes bevétel, s 432,000 frt dijpótlással összesen 532,000 frtot hozhat vala össze. És ha ezen 532,000 frtnyi összeget a 6,635,000-nyi biztositott értékhez viszonyitjuk, kiderül, mikint az erdélyi társulatnak minden $12\frac{1}{2}$ frt biztositott érték fedezésére 1 frtja volt.

Melyik részvénytársulat dicsekedhetik hasonlóval? Melyik mutathat fel az érintett arányban 25 millió biztositásra 2 millió, 50-re 4 millió, 100 millióra 8 millió kárfedezési erőt?

S még azt se feledjük, hogy az erdélyi társulatnál a biztositás növekedésével ezen erő is aránylag növekszik; az összes jótállási alapot a bevett dijak és a változatlan alaptöke képezik, s ha például 100 millió biztositott érték után átlagosan $1\frac{1}{2}$%-val $1\frac{1}{2}$ millió dijt s 2 millió alaptökét, összesen tehát $3\frac{1}{2}$ millió fedezési erőt veszünk, minden biztositott 100 frtra esik $3\frac{1}{2}$ frt. De ha a biztositás 200 millióra rug, a dij 3 millió, az alaptökével, mely nem változik, 5 millió: 100 ft biztositott értéke csak $2\frac{1}{2}$ frt. Ime a lejtő sorzat: a részvénytársulatok achillessarka.

Ennyit észrevételül a kölcsönös társulatok ellen leggyakrabban emelni szokott két vádra.

Ugye, t. szerkesztő ur, ez nem polemia, nem gunyorral irott czikk? *)

Talán még azt is megengedné kegyed, ha már is vissza nem éltem volna jóságával, hogy egy böjti conciót tartsak ezen textusra: ide hazafiak, ti, kik véresverejtéketök gyümölcsét féltitek az elemi csapásoktól, ide! itt az egyedül boldogitó intézet.

---

*) És azt hisszük: helyesen. Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

De hát miért? Ávagy a kit a fenebbi száraz adatok meg nem győztek, meggyőznék-e az én szavaim, ha angyalok nyelvén szólnék is?

Könnyü ott nem polemizálni, a hol azok a hideg számok beszélnek. Sok czikornyás frázistól kíméli meg az olvasót az a hajthatatlan kétszerkettő.

A gyülésre visszatérve, rövid volt, de a kielégítő eredmény derültté tette. Ha physiognomus volnék, azt olvasnám vonla le a mélyen tisztelt elnöktől fogva minden jelen volt tagtárs arczáról: sok szép dolog, kevés beszéd. Ellenkezőleg egy bardnak azon nyilatkozatával, ki tegnap szintén közgyűlésről jöve, egy franczia mondattal üdvözlem, azaz hogy én, mint affécle stock-magyar, üdvözletnek vettem, de a mi a később adott magyarázata szerint hü magyar fordításban ennyit fesz: „minő lárma egy lepényért.“ *) Sajgó.

Hivatalos jelentés az erdélyi gazdasági egylet f. h. 12-ken tartott közgyűléséről. A mint a legutolsóbb jelentésből tudva van, a választmányi ülés elnapolta volt magát mártc. 11-ikére, a mely napon egyszülöttünk a választmány tagjai gr. Miko Imre ő nmlga elnöksége alatt elébb a multúlés jegyzőkönyvét hitelesítette, azután a titkár bemutatván Nagy Elek tagtárs beadványát, a melyben 2 db. 100 pftos urbérkérpőtlási kötelezvényt van bé mint alapitványt részvényfizetési kötelezvénye kiadatását kéri, és a választmány örömmel fogadván ez alapitványt, Tisza Lajos az adatok az felosztásra s a felosztás megbizásból kidolgozott tervjavaslatát az egylet hivatalos személyzete ujiszerezvézés az egylet czentul következő irányu irát. A választmány igen terjedelmesnek találván különösen az utóbbinak az egyes hozott szakfoglalásai jelentős-lásait, megbizza az ismerettérjeszió szakosztályt, hogy kihagyván a munkálatból mind azt, a mi természetszerű fogalmazás tárgya nem lehet, vonja ki belőle azon pontokat, a melyeket majd döntő határozat hozása végett a közgyűlés elébe kell terjesztení.

F. h. 12-kén délelőtt 10 órakor összegyülvén szép számmal az egylet alapitó és részvényes tagjai, megnyitván azt Miko Imre gróf az elnök megnyitotta a közgyűlést egy a körülmények fontos és válságos voltához mert lelkes beszédedel, a mely nemis is tévesztette el hatását. A megnyitó beszéd után Fejérpataki Henrik fogalmazati titkár felolvasván a multi félévi egyleti működésre visszapillantó titkári jelentést, kivétel-kező örvendetes tudósításokat foldja meg hivatalos eláadását: Mint uj alapitó tagok jelentkeztek: b. Bánffy Albert ő nga 1000 pftnyi, Manz Antal ur 500 pft, ifj. gr. Bethlen Ferencz 500 pft, gr. Csáky György 500 pft, gr. Bethlen Károly 500 pft, gr. Teleki Sándor 500 pft, b. Kemény Dénes 500 pft, ifj. gr. Bethlen Pál 500 pft, ifj. gr. Bethlen László 100 pft, Marx Károly 100 pft, t. Hintz György 300 pft, Kiss Károly mérnök 100 pft, Szilvási Miklós 200 pft, Gál Péter M. Sajó birokos 200 pft, Nagy Ferencz titkár 100 pftnyi alapitványokkal, mindannyian urbérkárpőtlási kötelezvényekkel befizetendők: továbbá Fehér Ignácz és Demeter Károly urak részvényjegyi kötelezvényeik visszavetelére mellett mindegyik 100 pftnyi alapitványi tesznek, végre Fulep István, Balog György és Kis Károly ugyvéd mint uj részvényesek alóiratak az egyletbe. — A régibb és alapitó tagokul b. Wesselényi Miklós, Bethlen Farkas és ifj. gr. Bethlen Pál is fizetik alapitványukat; — a mely tudósitást a közgyűlés közörömmel fogadott.

Ezek után a titkár a magy., a kezelő titkár és a pénztárnok nevében a közgyűlésnek megköszönvén az eddig bennök helyezett bizalmat azon czélbol, hogy az ujiszerczvézés által indítványba jöheto személyzetiváltoztatásokat tehessen szabad terét engedjenek, bejelenti ismeretdásait, a melyekre a kezelő bizottság a közgyűlésnek szóló levelének közonetet szavaz az egyletnek eddig tett szolgálatiakért.

A programm rendén következett a szamadások megvizsgálásával megbizott bizottság jelentése a pénztárnok fenedes voltáról. E jelentésből nevezerint kiderult, hogy 1859 ikben 28-kán, mint a szamadas bezárolása napján az egyleti vagyon-állása következő volt: Regulás szabályszerű kötelezvényekel biztositott alapitványokban 15,190 pft, ujabb alapitványokban alairásban 15,790 pft, 6% -os kamatra kiadott alapitványi tőkék 5,700 pft, a penztárban készpénzben levő egy alapitvány 100 pft, folytatólag tehermentesitési allamhitelczimpárban 400 pft, összesen 37,170 pft részint 6 részint 5% -kal kamatozó tőke. Ehhez jarul az egyesület kötelezte és szelője vétel ára 3630 pftal, és igy a biztositott alapitvány a reális vagyonnal egyaránt 40,840 a. é. ftot. — Mint vagyon tekintendő tovabb a rezsiszerű a pénztárban levő készlet, részint lejárt és még be nem fizetett kamatok és hátralék részvények 3,404 ft 56 kr a. é. és igy az egylet összes vagyona volt azon napon 46,244 ft 56 kr. a. é.-ben és a 200 rezsenyes meg nincsen befizetve, a mely tőke az egyleti vagyon alitólag 200 kr. szám 8% (2) vinczellér tőzsdéppen olyan azaz tőke 1000 ft-ban nem 100 ft; d) lapokra és könyvekre 150 ft; e) kiadandó nyomtatványokra 300 ft; f) a borászati kőtárra 120 ft; g) epiteczesek, ado és hasonló kölleseg fizetésére 100 ft; h) ajándékoknak és tuzesére 200 ft; i) baromtárjaira Kolozsvárit és azon kiosztandó díjakra 500 ft. — Összes evi kölleseg e szerint 3020 ft azaz. értekben.

Ehez van tüllarvalasztásoz fogván 54 szavazok közul 33 tehat valóságos tőbbség Nagy Janos urra szavazott, ki is e szerint elttarnak meg lett valasztva; azután a valasztmányban megurult harom helyre Fecher Marton, Kovacsvari Janos es Szabó Sandor urakat valasztotta meg valasztmányi tagoknak.

Kesö lévén az ado a kozgyules eloszlott, de delutan 5 orakoz ujra egybegyult a meg hatra levo targyak eltanacsara. E delutani gyules legelebb is technicus, hogy a megvalasztott tiskar jelenleg mines az orszagban, es legalabb meg felevig nem is fog ide visszatertehni, az egyleti kerj es szöllö kezelteet ezutan is idegenesen Nagy Ferenczre bizza, a kitarkasag idejeiben vitelere fekeri az eddigi logalomszaki titkárt, Finály Henrik tanárt. Mindenkinek engednek a kozgyules felkeresenek. Ezutan felemeszen 24 ft czimeszen 20 ft. a kozgyules, hogy ártiratot intéz a városi tanacshoz oly értelemben, hogy miután a redoutetrem kozelebröl mas haszonberlö kezere megyen at, sziveskedjek a nemes tanacs ugy a mint a varosi szegenyek utczaba, a temetö rendezese es a szinhaz javara ezeknek rendezendö haroan tanczvigalomra szerzödöseig szokta kotelezni a haszonberlöt, hogy ingyen adja at a termet, a szinhaz javara es ezen alandó felöntö azt is felvenni, hogy a haszonberlö minden ev november havaban legyen köteles a termet S napra ingyen ätengedni a gazdasagi egyletnek tartat rendezese végett, annyival is inkabb, minthogy azon odoszakban a terem ugy is esak uresen allana.

Végre a kozgyules tiszteletbeli tagoknak nevezven ki gr. Kornyi Istvan, gr. Szapári Gyula, Szabó Ferenczet, Mocsonyi Istvan, Lonyai Menyhert, Lonyai Gabor, Benkö Dániel es Havas Jozsef urakat, a gyules eloszlott.

Ujdonságok.

— Mint hallyuk a mar kelt ev ota megtörtent, de megnyitó jeve miatt nagy resze nyilvanossagra nem juthat, annak elöre; azonban biztos kutföbol azt is halljuk, hogy a versenynapokon egyes belepti jegyeket s valhatnak a magasabb szesen jovo szinhaz javara.

* Tapasztalt dolog varosunkon az, hogy a Szent-György es Szent-Mihály-napi lakváltozatasok, koltozodesek alkalmával kisebb nagyobb merekben történtek zavarok; mennyivel nagyobb a kiladas ilyeten alkalommal az ideje szent Györgynapkor, mint a mely napra eppen a husvéti szent ünnep esik; — ennek elkerülésére jó elöre fölkeljuk a helyi tanacs figyelmét, hogy ezen dolgot a napi hatarugyek-ben; mivel ezen ünnepnapokon koltozodes egyátalában nem történhetik.

* A közel napokban, a kul-monostor utczaban egy halottas haznal a koporso körul egy gyerekekel teli ugyanolyan a szemfödö nagyságu ivan, a halott kissé megsértödött. Ez annyival nevezetesebb, mivel ezet nappal történt, a bámulandó, hogy oly kesöre vetkezett ezen a napon.

* A napokban egy elökelö és köztisztelettü polgar F. t. temetése alkalmával, a halottat vivö, (nem a legujabban keszitett) gyászszekeri kerekei, rudja, a szekér körul csingö-lingö pozaly sarosok voltak, oszczara a fujtos tonosan tarió szép és tiszta idöknek, hogy az ember kötelezettettett magában kárhoztatni a felügyelet fly kiáltó hiányat. — De nemcsak a szekér magá, hanem a ló kocsis — ha kább ijesztö — vegtizsztelettelenkel alkalmazni szokott jéghastó alaku kalpagja is sáros volt. — Ohajtandó, hogy az illetö felgyelmöket e tárgyra kiterjeszczék egy utal a halottai vivö lovak es kocsis öltözöket körul is némely reformok eléte léptetésére ajánlatot tegyenek.

— Sorokszári (Pesthez közel) f. h. 6-kan éjjel ezen helyszinen a tüz kitörött. Az első magyar általanos és a trieszti biztositó-társulatoknak tobb épulet volt biztositva, az illetök szerencsére. O cs. kir. apost. Fölsége a karosultak segelyczésére magan pénztárabol 5000 aust. ert. ftot ajándékozott.

*) De itt megint kerekvégadása szökkent. Szerk.

*) Kötelességünk megjegyezni, hogy nem saját tudósitásunk az, hanem levelezőnk, a ki czimet is mutatva. (Lásd: „K. Közl.“ 21. sz.) Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

Gabonaár. Kolozsvártt, márcz. 17. 1859.— Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 3 tf 70 kr. — Elegy búza 2 ft 74 kr. — Rozs 2 ft 31 kr. — Árpa 1 ft 40 kr. — Zab 1 ft 16 kr. — Törökbúza 1 ft 42 kr. — Pityóka 1 ft 36 kr. — Marhahús fontja 10 kr uj pénzben.

Gabonaár. Tordán, márcz. 7. 1859. Tisztabúza 3 ft 5 kr. — Elegybúza 2 ft. — Rozs 1 frt 75 kr. — Törökbúza 1 frt 23 kr. — Alakor 80 kr. — Pirostönk 88 kr. — Lenmag 2 ft 40 kr. — Kendermag 2 ft 10 kr.

Levelezés.

Konstantinápoly, márczius 2-kán 1859. — A török bank meg lenne alapulva föltételesen a „lesz háboru“ vagy „nem lesz háboru“ kérdéséhez kötve; ugy látszik, hogy a pénz emberei nem nagy bizalommal vannak az európai hatalmak által oly nagy áldozatokkal védett Törökhon integritása iránt, s Törökhon jövője bizonytalan szinekben tünik fel az ő szemeik előtt.

A fermant nyert társulat, mely londoni és svájczi bankárokból van alakulva, már 125,000 font st., kezességi összeget letett Muszurus kezei közé a fermán átvételekor.

A társulat tökéje 1,000,000 font st., s jogában leend három annyi értékü papiros pénzt kibocsátani, a Porta lemondván jövőre papir pénz kibocsáthatási jogáról.

Egy török miniszter leend a bank kormányzója.

S békeesetekben is csak a most künn levő kaimék (papiros pénz) egészleges visszavonása után kezdendi meg müködését, pedig a kaimék beszedése igen lassan megy, éppen a napokban fedezték föl, hogy egy nagy állásu török hivatalnok, egy a pénzverdébe alkalmazott pasha, 10 millió értékü hamis bankót tett forgalomba, az az annyival többet nyomatott a maga számára, s ezek ugyanazon gép által készülvén megismerhetlenek; a vizsgálatok alapján kitünt, hogy a pénzverdei hivatalnokok igen nagy része már több évek óta magok számára is nyomattak kaimékat, s az általok kibocsátott összeg többre megy száz millio piaszternél; igy megy ez minden hivatalban, mindenki lopja itt az államot, a hivatalnok, ki állását befolyás által nyeri el, s rendszerint kevés ideig birja, föigyekezetét a körül oszpontositja, hogy magát meggazdagitsa, s az államot minden lehető uton lopja; s ily kezelés, ily eljárás mellett alig hihető, hogy a Londonban tett kölcsön, melynek nagy része szintén némely zsebekbe ragad, elégséges legyen a forgalomban levő kaimék beváltására, s ez pedig sine qua non föltétele a bank létezhetésének; azért ezen pénz zavarok között alig ha a Porta el nem fogadandja az Oláhfejedelemségek uniojáért a congressus által felajánlandó kárpótlási összeget; mert olyszerü tudósitások érkeztek London- és Párisból, hogy a nagy hatalmak egyetértettek volna, mely ha szükség a fizetés általi kapcsolatát a fejedelemségeknek a Portához megvastagitaná, és a mely a népakarat általános nyilatkozatát tiszteletben tartaná.

Azon hir, melyet mult levelemben irék, hogy a Porta két figyelö serget állitott föl, egyiket Shumlán, másikat Zofiában (10—15 ezer ember erős mindenik) most már hivatalosan is ki van jelentve; a shumlai sereg parancsnokául Izmail pasha, a sofiaiénak Oszmán pasha neveztettek ki.

A foksányi titokteljes összeesküvésről is tudhatunk valahára valamit, ezen összeesküvésnek czélja lett volna Jassyt egyszerre hatvan helyt fölgyujtanni, s Kuzát meggyilkolni; — fölfedezése esetlegesen történt egy zenetanár (Schwarzenberg nevü német) háza fölveretett, ö egy bizonyos egyénre gyanakodván, annak házánál rendőri kutatás rendeltetett, s nála az összeesküvés tervét, s az összesküttek névsorát találták meg; tagjai voltak pedig 400-an többnyire idegenek vagy renegáltak, kik rögtön elfogattak; ezen fölfedezés pedig a tervnek kivitelére kitüzött napnak előestéjén történt, hogy miféle titkos kéz dolgozott itten, mi vala terve az összeesküvésnek, még nem lehet tudni; hogy az nem a nemzet kebléből nött ki, az mutatja, hogy tagjai többnyire idegenek, s hogy nem a nemzet érdekét tüzte ki czélul, kitetszik abból, hogy Kuzát az unio ezen megtestesülését akará láb alól elállitani; többfelé elágozó gyanusitások ködébe van még burkolva ezen összeesküvés létczélja, a valóságot csak később fogjuk megtudni.

Haszib pasha, volt Efkap pasha pénzügyminiszterré, s a volt pénzügy-minisztar Szafetti pasha Efkap pashává neveztetett; tehát ezen egyszerü helycserélés, azon az európai lapokban oly nagy lármát ütött miniszteri válság eredménye — parturiunt montes — nem egy egeret, hanem egy kerepelő száju hirlapi kacsát.

Eredeti török eljárás egy szinte hihetetlen adatját mint megtörtént esetet beszélek el. Volt, az az van nem heted hét országon tul, hanem itt az aranyszarv öböl bájos partjain, hol a polgárosodás zászlóját ragadá fel szultán Abdul Medshid, egy nagy állásu török hivatalnok, ki sokáig gondolkozott, hogy miként lehetne pénzzé csinálni egy nagy csomó heverő és rozsdásodó rezet, s végre kitalálta, hogy azt az üstösöknek eladja; elküldi tehát egy emberét, s felajánlja nagy drágán nekik a kérdésben forgó rezet, — a kopácsoló mesteremberek azonban, az Európából hozott, s már vékony lemezekké kidolgozott rezet előnyösebbnek itélvén, visszautasiták a nagy darabokban levő rezeket, egy második alkudozó is visszautasitó választ nyervén, egy szép reggel 37 üstös (többnyire igen gazdag görögök s örmények) elfogattak, s a bagno (gályarabok) undok börtöneibe vettettek, s mikor jönnek onnan ki? felelet akkor, mikor a rezet megveendik; ilyen a tánzimati igazságtétel, s jogegyenlőség. Ily eljárás I. Szelim korának is becsületére válna, nemde?

A moldvai küldöttség még mindig itt van, s kérdést tevén, hogy miután meg van tagadva tölök, hogy a Porta fényességében gyönyörködhessenek, mit kell tenniök? a felelet az volt, hogy egy egész hónapig maradjanak itten; — pour faire acte de presence, devant Europe; — ennek főképen a „Hotel d' Angleterre“ tulajdonosa örvend leginkább; több hir ez alkalommal nincsen, s igy bevégzi jövö postáig pályafutását vagyis inkább tentafogyasztását.

O. B.

Nagy-Sajó (beszterczei kerületben), márcz. 11-kén. — Tegnap, azaz folyó hó 10-kén délutáni 1 és 3 óra közt borzasztó csapás érte helységünket. Ugyanis egy istáló (hogy s miként? még nincs tudva) kigyulván, az éppen akkor vadul dühöngött szél á tüzet hirtelen fölfelé ragadta, mi a felszeg egy részét egyszerre lángba boritotta, s rövid félóra alatt husz telek gazdájának mindenét merőben elhamvasztotta. A lángok martalékaivá lettek, ezeken kivül a mult század végén b. Kemény Miklós, gr. Kemény Sámuel nagyatyja által kezdett, s közbejött halála miatt özvegye Czegei gr. Vass Krisztina által bevégzett szép nagy-templom, paplak és tanoda, gr. Kemény Sámuel kovács- és kertészházai, báró Löventhal Sámuel majorháza, csürös-kertje, takarmánynyal, istálókkal s gabonással együtt. Hogy gróf Kemény Sámuel, mint egyik helybeli uraság, gazdasági épületei és csürös kertje a pusztitó elem közepett megmaradott, azt a t. gróf udvari tisztje és udvari személyzete erélyes összmüködésének köszönhetni. A roppant szerencsétlenség közepett még szerencse az, hogy a szép ev. ref. szentegyháznak s tornyának bolthajtásai épségökben megmaradván, belülről kár alig történt; de harangjainak nagyobbika, melyet a kegyes tetteiért országul tisztelt egyik földesuraság, gróf Kemény Sámuel, ezelőtt csak két évvel saját költségén ujból öntetett Kolozsvárott, esés által önsulya alatt mind darabokra tört, a kisebbiknek pedig füle szakadt le. A nem népes egyházközségnek fögondja ugyan rögtönzött deszkafödélzet alá venni az Ur egyházát; de minthogy a csak közelebb bevégzett tetemes javitásokra forditott költség pénzerőnket majd végkép kimeritette: Isten jóvolta és segedelme után, a tehetösb uraságok nagylelküsége, szeretett hitrokonink s minden rendü és sorsu nemeskeblü emberbarátink gyámolitó részvéte és tettleges segedelmezésébe helyeztetjük reménykedöleg nagyrészint bizodalmunkat. — Más kárán tanul az okos, — tartja a közmondás; mi magunkon okultunk, s csak oly kétségbeejtő helyzetben, minő jelenleg a miénk, tudjuk felfogni, átérteni a biztositó-intézetek fontosságát, s a csapások nehéz napjaiban vigasztaló, enyhitő malasztját. — Ennyit elöleges értesitésül a gyászesetről. Ha a részletek ugy fejlődnek, hogy fontosságuk által érdeket ébresztenek, annak idejében azokat nyilvánosságra hozni el nem mulasztandom.

**

Külföld.

Francziaország. — Az utóbbi napok békés reményeit — irják Párisból mart. 9-ről a kölni lapnak — ma kissé megzavarta a „Wiener Ztg.“ czikke, mely azt mutatja, hogy Ausztria az apró olasz államokkal kötött szerződéseinek megszüntetésétől vonakszik; de megzavarta a „Constitutionnel“-nek egy félhivatalos közlése is, mely azt iparkodik bebizonyitani, hogy Ausztriának Olaszországban lévő hadserege a közelebbi intézkedések, nevezetesen a szabadságosoknak febr. 26-kán lett beszólitása folytán maholnap hadilábon lesz; és hogy ezen s ezekhez hasonló nagyszerü katonai intézkedésekből Ausztria részéről Piemontba való beütési szándokra kell következtetni. — Miután a „Moniteur“-nek mart. 5-diki nyilatkozata szerint Francziaország Piemontot akkor segitendi, ha Ausztriától megtámadtatik: lehetetlen fel nem tünni, hogy azon félhivatos lap, mely legközelebb a moniteuri jegyzékhez még oly békés commentárral járult, most annak kifejtésében fáradozik, miszerint nincs messze az egyetlen eventualitás, mely a francziák császárját arra kényszerithetné, hogy Piemont mellett kardot rántson.

Cowley lordot f. hó 15-kére várták Párisba, s a conferentiák azonnal megkezdődnek s nagy gyorsan le is folynak, mint mondják, — miután a dunahajózási okmány pótczikkei Anglia jóváhagyását megnyerték, s másfelől Kuza kettősválasztása mint bevégzett tény elismertetésének semmi (?) se álland utjába.

Sokkal kevésbbé békésen hangzanak majd minden legközelebbi tudósitások, melyek az olasz kérdésben érkeznek. Először is, hogy az angol közbenjárónak Bécsben kevesebbet sikerült kivivni, mint a mennyivel Francziaország beérhetné. Erre egy körülmény is mutat. Turinból azon jelszót vették vala Párisból, hogy az alkudozások alatt minden hadikészülettől tartózkodjanak, és csak akkor folytassák ezeket, ha a közvetités hajótörést szenvedett. Ime e hó 10-dikén Piemont hadserge szaporitását jelentette. S Francziaországban is egyre jelennek már meg azon félhivatalos czikkek, melyek a „Moniteur“-czikknek békés irányát tagadják.

A határozó pillanat gyors léptekkel közeledik, mint a kölni lapnak 10-ről irják. A franczia kormány még eddig nem mondta ki az utolsó szót. A „Constitutionnel“ egy legujabbi czikke arra enged következtetni, hogy az illetők a Piemontot szerintök fenyegető veszélyre fognak hivatkozni, hogy a készületeket és egyéb harczias rendszabályaikat nyiltan üzhessék, ha ugyan általában szándékuk van a háborut megkezdeni. A császár — folytatja a párisi levelező — 10-kén hosszas értekezletet tartott Morny gróffal, a kitől nehéz pillanatokban tudomás szerint mindig tanácsot kér.

Mint a tuileriákból beszélik: „A császár ismét elvonult s magába mélyedett volna. Itt az idő, hogy eldöntőleg kell magát elhatároznia egy oly helyzetben, a hol még csupán két elhatározás lehető, a melyek közül mind a kettőnek kétségbeejtőleg kell kiütnie: vagy az olaszokban fölkeltett reményeket betölteni, vagy a békés irány mellett megmaradni. A császárné ama végzetes merény estvéjén csodálatraméltó bátorságot tanusitott. De most el volna csüggedve. Mondják: a császár zavart, a császárné sir.

Napoleon hg visszalépése csak ideiglenes szünetnek látszik az olasz ügyben, és semmiesetre se lényeges fordulat. Az általános nézet ott áll, hogy mihelyt a dolgok elhatározó fordulatot kezdenek venni, Walewszki azonnal le fog köszönni s Napoleon hg mint nagyadmirál vagy algiri alkirály ismét vissza fog állittatni.

Nagyon beszélik Párisban, hogy a szárdiniai király első minisztere Ausztriának a Ticino melletti magatartását támadásnak tekintvén, de Latour d' Auvergne franczia követnek kijelentette volna, miszerint a tuileriák kabinetjét szándéka felhivni, teljesitse igéretét, s védje Victor Emanuel király területét oly helyzet ellenében, mely már jelenleg is hadi állapotot képez. Francziaország követe e közlés folytán azt tanácsolta állitólag Cavour grnak, türtöztesse még egy kissé magát, mig ő kormánya hangulatát kipuhatolandja. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a távirό Párisból márt. 12-ről e jelentést hozza: „A Courrier du Dimanche“ jelenti, hogy a piemonti kormány legközelebb manifestuot bocsátand ki.“

Olaszország. — A Turinban uralkodó izgalom oly nagy, hogy a mint onnan irják, a válságnak a legrövidebb idő alatt be kell következnie. A hadügyi miniszterium irodáiban a legrendkivülibb mozgalom uralkodik, minden intézkedés oda látszik mutatni, mintha már a jelen hó végén sikra akarnának lépni.

Cavour gróf legközelebb jegyzéket intézett az angol külügyminiszterhez, a melyben saját politikáját igazolni igyekezett. Hogy a szárd kabinet átalában mindent megtesz a háboru előkészitésére, kitetszik minden tudósitásokból.

Cavour gr. — irják a „Kreuzz“-nak — nehány napja Párisban volt, de nagyon titokban; most azon gondolkozik, hogy közelebbről manifestumot bocsásson ki. Turinban a lombard-legio alakitásán nagy erélylyel müködnek. Az ezen sereg fölötti fővezérséget Ulloa tbk (volt nápolyi tbk s azután Velenczének védője az osztrákok ellen 1848—9-ben, fogná átvenni.

Az „Independente“ azt iparkodik bebizonyitni, hogy Piemont Ausztria irányában oly helyzetben van, miszerint ha ő kezdené is meg a támadást, ugy kellene tekinteni, mint védelmi téren állot. — Meddig terjed a védelem joga? kérdi a turini lap. E kérdésre — ugymond — nem késünk kimondani azt, hogy megtámadás területsértés nélkül is lehet, valamint önvédelmileg az ellent ennek földjén is szabad megtámadni a nélkül, hogy ez megtámadás volna! Ez éppen a mi helyzetünk Ausztriával szemben. Ausztria azáltal, hogy seregeit Olaszhonban megkettöztette, s megtámadással fenyegethető állásokba tette, rendszer- és tényleg a megtámadás terére lépett. (?)

Az „Unione“ a lombárdokhoz intézett proclamatiojában biztositja a hivőket, hogy Francziaország és Piemont 300,000 (?) emberrel támadja meg Ausztriát. Fanti altábornagy a Novi, Alessandria, Tortona, Boghera és Bobbion állomásozó csapatok vezérévé neveztett ki, a sereg táborkara meg van alakitva s Alessandriába ment. E sereg száma 45,000 ember, 8000 ló s 86 ágyu.

Törökország. — Jassyból irják, hogy a herczegségekben a kormány figyelemreméltó rendszabályokat léptet életbe. 10,000 ujoncz kiállitása, a militia hadilábra állitása rendeltetett el, több hetman neveztetett ki, 12 ágyu hozatott, vagy mint sokan állitják, ajándékba küldetett Francziaországból. Miczélból történik mindez? És ki ellen tétetik védelmi állapotba az ország és hadi lábra a militia? kérdi az „O. D. P.“ levelezője; miért emeltetik a hadsereg 50,000 emberre? miért szereltetnek fel nagy sietséggel a csapatok s miért szaporittatnak több ezerrel a hegyi puskások? A moldvai militia hetmanja Milicseszko az oláhországi s Vladiano a moldvai militia hetmanjává neveztetett ki. A fővezérséget Kuza herczeg Magyar tbkra ruházta, s a hadfőfelügyelőség Tell urra bizatott.

Igy irják Bessarabiából, hogy ott is erősen vásárolják a hadi szereket és fegyvereket, öntik a golyókat s tüzben gyakoroltatnak a katonák. A határszélen belga fegyverek tartóztattak le, mik az orosz részére szállittattak. A jassyi levelező meg azt irja, hogy Bessarabiában s a chotyni határvárban 50,000 orosz katona öszpontosittatott Fonton tbk alatt.

— Stambuli tudósitások jelentik: „Anglia Francziaországgal egyesülten a portánál a hat-humayum életbe léptetését ujra sürgetik. Bulgaria, Bosnia, Albania s Herczegovinában nagyba foly a bujtogatás, s emissariusok járnak szét, prédikálván a földbirtokosoknak, hogy a portának ne fizessék a dézmát. Az üldözöbe vett bolgárok futnak a balkán szorosaiba vagy Szerbiába. Epirusban és Thessaliában is nagy a forrongás. A porta katonai intézkedéseket tesz és mindenütt hivja be a redifeket. A „Journ. de Const.“ szerint valósul, hogy a szultán vonakodik megadni Milos hgnek családjára nézve a fejedelemi méltóság örökösségét. Oroszország készül. A Pruthnál 60,000 főnyi hadtest áll csatakészen. (?) A Georgiában levő orosz haderők is tetemes erősbitést kapnak.“

Kaukazusi hirek szerint Shamil sheik és Daniel szultán a legközelebbi hadjáratra minden készületeiket megtették, s körülbelől 100,000 jól felfegyverzett harczfi, mint szintén a legjobb rendezetü tüzérség állna kezeik alatt.

Danilo herczeg neje idétlent szült, még pedig egy viharos szkupstina miatti ijedtségében, hol a feketehegyi karok és

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

rendek a fejedelemtől adó-elengedést, sőt ajándékot is csikortak ki. E szerint a Petrovics- Njegos dynastiának egyenes vonalban tovább folytatása iránti reményei pillanatra még elnapolvák.

Belgrádból márt. 9-kén irják: A két nap előtt Bécsből ide érkezett távirdai tudósitások, melyek szerint a békét biztositottnak kellene tekinteni, bizonyos körökben nem nagy megelégedést okoztak, mi azt tanusitja, hogy netaláni európai háboru esetére, ott oly utógondolatok léteznek, miknek végczélja Szerbiának Törökországtóli külön választása lehetne. — Milos fejedem örökösségi-nyilatkozata tárgyában a porta részéről még most sem érkezett válasz.

Mint Stambulból irják: az oroszok sulyos megveretést kaptak volna Shamyltól. Mint mondják, az oroszok igen is vigyázatlanul tették a megtámadást, s kelepczébe estek. Egyébiránt Shamyl egy ily sikert igen jól felhasználhatna, minthogy ügyei az utóhbi időkben meglehetősen roszul álltak.

Ujabbak. — Az „Ind.“-nek irják Münchenből márt. 11-ről: „Buol gr. egy uj körsürgönyt intézett Ausztriának külföldön levő diplomatiai ügynökeihez. E szerint minden fenforgó kérdések megvitattatták Buol gr. és Cowley lord között, a nélkül, hogy javaslatról szó lett volna. Buol gr. hizeleg magának, hogy Cowley lord Bécset elhagyva, tökéletes meggyőződést visz magával a békeszeretet érzelmeiről, melyek Császár ő Felségét lelkesitik, s hogy közre fog müködni a béke fentartására, ha a francziák császára a két ország közti jó viszonyokat helyre akarja állitni.“ Ha a szóban levő ausztriai körsürgöny nem foglal magában többet e müncheni sürgönynél, akkor már ezen határozatlan s tartózkodó nyilatkozatban legalább nemleges bizonyitvány rejlenék Cowley l. küldetésének felsülte mellett.

Párisból egész határozottsággal jelentik, hogy: a mit Cowley Bécsből magával vitt, egyáltalában nem alkalmas arra, hogy további alkudozásoknak alapot nyujtson. A brüsseli orosz- franczia közlöny ez alkalommal nagy mennyiségü krokodilkönyet pazarol el Ausztria saját engedetlenségök megsiratására, hivatkozik Francziaországnak az alkudozások alatt tanusitott békülékeny érzelmeire, s a bécsi kabinetet felelőssé teszi a továbbiakért.

Hogy a bécsi küldetés ezen kimenetelével Anglia nincs megelégedve, az igen megfogható: neki tán kevésbé is volt főtörekvése, hogy az olasz kérdést megoldva lássa, mint hogy valamelyiket a viszongó felek közöl engedményekre rábirja. Miután ez neki Párisban nem sikerült, természetesen a bécsi missió meghiusultának a békés kiegyenlités iránti végreményeit is meg kell semmisitnie. Egészen valószinütlennek látszik pedig a „K. Ztg.“ azon hire, hogy Anglia el volna határozva az olasz ügyre nézve tett ajánlatait határozottan formulázni s választott biró szerepében fellépni.

A béke egén egyre jelenkeznek a fekete foltok. A turini „Espero“ jelenti, hogy Spezziában közelebbről franczia hajóállomás állittatik. — Rebesgetik azt is, hogy Napoleon Svájcztól kivánná, engedjen neki 60,000 emberével 6 napi átvonulást Wallis kantonon át a Simplonon és Sz. Bernhardon. Irják továbbá, hogy a Garibaddiféle szabadcsapatokba nemcsak olaszokat, hanem minden nemzetbeli harczosokat bevesznek. A „Continental Review“-nek Párisból jelentik, mint a hadkészültségi rovatba tartozó dolgot, hogy a franczia császár magának à la Napoleon I. három szürke kabátot rendelt meg. Ez már valóban rosz időre mutatna. A Napoleon császár s unokatestvére közti viszony ismét barátságosabb mint valaha. Miniszterváltozásról beszélnek a harczi párt szellemében.

Páris, márcz. 15. A „Moniteur“ mai czikke Némotország aggodalmait csillapitgatja; Poroszországnak magatartását dicséri, mint a mely Angliával egyesülten Ausztriának jó tanácsokkal szolgált; s Németország semlegességét Francziaországra nézve drágának mondja.

London, márcz. 15. A „Morning P.“ jelenti, hogy Cowley l. semmmi javaslatokat se hozott.

Bécs, márcz. 15. A helyzet változatlanul aggályos. A párisi miniszteriumváltozásokról kerengő hirek még valótlanok. (P. L.)

NYILTTÉR.

Nyilatkozat. Magyar- és Erdélyország hisztorikus tájképei ügyében.

Szükségesnek tartom kinyilatkoztatni, hogy Albumomnak tele, azaz tiz tájkép már kézen van, u m. Erdőd, Illok, Futak, Pétervárad, Hátszegvidéke, Nagy-Szeben, Vuchin, Uj-Orsova, Görgeteg és Eger, mit is azonnal mihelyest a nyomdából kikerül n. ér. előfizetőimnek szét fogom küldeni, csupán csak arra kérve fel, hogy siettetések által az Album nagyszerü kiállitását s időt igénylő müvészi rajzát a lehető tökéletességtől készakarva ne fosszák meg, és én fogadom azt, hogy oly becsü történeti tájképcsarnokot adok át a nemzetnek, melyre régóta szüksége volt. Ilyekkel akarom és fogom gyanusitó elleneimet megszégyeniteni, kik amugy is se nem pártolóim, se nem előfizetőim, mert én jól tudom azt, hogy kik Albumomnak pártolásában részt vettek, a legnagyobb dicsérettel halmoznak el, mit kiérdemelni lesz valódi feladatom.

Bécs, márcz. 7. 1859.

K. Gyulai Károly.
Singerstrasse, 898. Lenkeiház.
Magyar- és Erdélyország történeti tájképeinek kiadója.

Bécsi börze.	Márcz. 18.	Márcz. 17.
Nemzeti kölcsőn 100 pftért	76.60.	75.45.
Metalliques 5 perc. „	73.70.	72.25.
Urbéri papir, magyar. „	71.—	— —
„ „ erdélyi „	68.25.	67.50.
Tiszai vasut „	— —	105.
Cs. k. t. sulyu arany darabja	5.19.	5.25.
Korona „ „ „	15. —	15.20.

T. és Felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Urbérkárpótlási töke-utalványozás.

A szebeni cs. kir. orsz. törv. utján Bojthy Juliánnának peteki b. u. 746 ft 12¼ kr tőke, 391 ft 15¼ kr k hátr., — Sárosi Mihály, János, Lajos és Mózsesnek dtto bir. u. 311 ft 21 kr tőke, 70 ft 3¼ kr k. hátr., — b. Kemény György és Ferencznek f.-gezesi b. u. 1470 ft 44 2/4 kr tőke, 324 ft 37 kr k. hátr., — ifj. Pósa Ábrahámnak mihályfalvi, hidegvizi b. u. 629 ft 45 kr tőke, 89 ft 56 2/4 kr k. hátr., — Bisztra József özvegyének szárazpataki b. ut. 666 ft 31 ¾ kr tőke, 149 ft 58 kr k. hátr., — A segesvári luth. egyházközségnek volkányi birt. után 667 ft 27½ kr tőke, 350 ft 24 2/4 kr k. hátr., — Cserei Jánosnak 2052 ft 9½ kr tőke, 500 frt 6¼ kr k. hátr. utalv. A köv. bead. april 20-ig. Tárgy. nap jün. 22. d. e. 9 órakor.

A zilahi cs k. megyei törv. utján Papp Erzsébet Rókáva Jórsefnének ilyésfalvi, f.-szivágyi bir. u. 1802 ft 29 2/4 kr tőke. 887 ft 48¼ kr k. hátr., — Buda Károlina özv. Papp Mihálynénak dtto b. ut. 952 ft 55¾ kr tőke, 459 ft 47¼ kr k. hátr., — Almási Zsófia özv. Szabó Ferencznének ököritői b. u. 350 ft 37 2/4 kr tőke, 78 ft 53¼ kr k. hátr., — Juhász Bálintnak sámsoni b. u. 915 ft 41¼ kr tőke, 370 ft 44 kr k. hátr. utalv. A köv. bead. april 11 ig Tárgy. nap. jun. 11-ke d. e. 9 órakor.

A k.-fejérvári cs. kir. megyei törv. utján Fosztó Judith Pogány Józsefnének m.-koppándi b. u. 45 ft 37 2/4 kr tőke, 7 ft 57 kr k. hátr, — Kovács Ferenczuek m.-forrói b. u. 1 92 ft 30 kr tőke, 266 ft 33¾ kr k. hátr., — Nyámcz Vasziliának m.-forrói b. u. 681 ft 52 2/4 kr tőke, 153 ft 25¼ kr k. hátr., — Farkas Ferencznek m.-forrói b. u. 195 ft 15 kr tőke, 49 ft 45 ¼ kr k. hátr., — b. Kemény Anna s fiainak mint id. b. Kemény György örököseinek czintosi, o.-péterlaki, istvánházi, m.-bükkösi, landori bir. u. 5669 ft 12 kr tőke. 735 ft 2/4 kr k. hátr. utalv. A köv bead. ápr. 15-ig. Tárgy. nap jun. 25. d. e. 9 órakor.

A károlyfejérvári cs. kir. megyei törv. utján Orbok Eleknek m.-herepei. forrói b. u. 810 ft 7 2/4 kr tőke, 238 ft 33 2/4 kr k. hátr., — Zudor Ferencznek ampoiczai b. u. 348 ft 41¾ kr tőke, 77 ft 18¾ kr k. hátr., — Vadadi Lászlónak sárdi, ampoiczai b. u. 2036 ft 36¼ kr tőke 500 ft 33 kr k. hátr., — Kreiczáru János örököseinek vingárdi bir. u. 889 ft 41¼ kr tőke, 200 ft 10¾ kr k. hátr. utalv. A követ. bead. április 15-ig. Tárgy nap jun. 17. d. e. 9 órakor.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

(647) (3—3)
134. sz. 1859.

Csőd alkuszi állomásokra.

Halálozás és önkénytes lemondás következtében Kolozsvártt 3 alkuszi állomás megürülvén, ezekre az 1855. dec. 25-röl kelt ideiglenes árualkuszrendtartás 2. §. értelmében (Orsz. kormánylap 1855. II. oszt. X. d. 35. sz.) csődület hirdettetik.

A f. év ápril 31-kéig alulirt kamarához benyujtandó kérvények mellett igazolni kell, hogy folyamodó:

1) ausztriai állampolgár;
2) hogy a polg. jogok teljes élvezetében van;
3) erkölcsiségét és megbizhatóságát; és
4) hogy legalább 3 évig vagy a hatóság engedélyével önállólag, és panasztalanul oly üzletet folytatott, a mely öt jövendő hivatására tettleg képesiti; vagy hogy éppen annyi ideig valamely üzletnél jó sikerrel szolgált.

A jelöltek a kitüzendő vizsgálatnál következő tárgyakból fognak megvizsgáltatni: a szerződések minősége, az áruk sajátságai s a kereskedelmi szokások iránt általában; a hossz- és súlymérték, a pénznemek s az ország és szomszédálladalmak piaczforgalom-viszonyai iránt, az alkuszok könyvvitele s az alkusz-rendtartás és váltótörvény szabályai iránt.

Kolozsvártt, márczius 10-kén 1859.

A kereskedelmi és iparkamara.

(645) (4—6)
981. sz. **1859.**

Hirdetés.

A magas cs. k. Helytartóság folyó év febr 9 dikén, 1789 sz. alatt kelt kibocsátványa által megengedi, hogy az 1859. ápril 24-kére s igy a szent husvétinnepre eső tordai országos vásár 1859 ápril 30-ára áttevődjék.

Következőleg a tulajdonképpeni vásárnapot eddigi szokás szerint megelőző baromvásár f. év ápril 26. 27. 28. és 29-kén fog megtartatni.

Torda, márczius 1-én 1859.

A cs. kir. kerületi hivataltól.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(640) (4—4)

Fris **LUCERNA** mag. **LÓHERE** Stajer Klee. **BÜKÖNY**, Muhar, burgundi répa, tarló répa. ákáczfa és mindenféle fris vetemény magvak. Kapható Kolozsvártt KOZÁK EDUÁRD füszerkereskedésében.

(105)

Porosz királyi kerületi főorvos

Dr. KOCH

jegeczes NÖVÉNY-CZUKORKA

változatlanul eredeti skatulyákban **20** és **40** pkron árultatnak.

Ezen a legjelesb s legalkalmatosb növényekből a legtisztább jegedzett czukor egy részével készült **Dr. Koch** féle **növényczukorkák** ▭ a legtekintélyesb vélemények szerint ▭ mint enyhitő hatásu szer, köhögésben, rekedtségben, torokreszelésben, nyályaskodásban sat. kitünőleg ajánlhatók, melyek a bennük foglalt növény- és édes nedvek legjava által a beszélő szerv tisztasága, elevensége és hajlékonyságára a legjobb hatással vannak. Ezek nemcsak ezen valóban jóltevő tulajdonságaik által igen előnyösen különböztetik meg magokat az oly gyakran anynyira dicsért mellczukorkáktól, Pate pectorale sat. hanem mindezen készitmények fölött még különösen az által tüntetik ki magokat, hogy az emésztő szervek által könynyen föleméstetnek, s hoszszabb használat mellett sem okoznak semminemü gyomorbajokat, sem savanyuságot, sem elnyálkásodást nem hagynak hátra.

Minden tévedés kikerülése végett pontosan kell vigyázni arra, hogy a Dr. Koch-féle jegeczes növényczukorkák csak hoszszukás skatulyákban vannak pakolva, melyeknek barna betükkel nyomott fehér függvénye a fennebb láthatò pecsétet viseli.

Kolozsvártt Wolff J. gyógyszerésznél, valamint: Abrudbányán: Ferenczy Mihály; Besztérczén: Kelpt Frigyes és Dietrich-Fleischer; Déván: Büchler L. Erzsébetvárcson: Smidt Andr. Szebenben: Zöhrer F; Brassoban: Stenner Fr, és Hoffmán; Marosvásárhelyt: Fogarasy Demeter: Szászsebesen: Weissörtel F.; Kőhalom: Melas F. Ed.; Segesváron: Misselbacher B F.; Székely-Udvarhely: Kaune A F.; Tordán: Welits György és Wolff G. gyógyszertárában.

(559) (15—24)

STÁJER FŰNEDV,

mellbetegeknek.

Grácz és Bécs városok legügyesebb orvosai meggyőződése s igazolásaik szerint ezen mellnedv a jelenben meglepőleg tüntette ki jótékony hatását különösen a köhögés, nátha, hurut, torok- és mell-fájásban, ugy hogy sokaknak szükségül vált és azoknak tulajdon nyilatkozataik szerint csupán ezen szernek köszönhetik nyugalmasb éjeleiket s betegségök javulását.

Nagyon ajánlható ezen nedv utazóknak. Kellemes ize miatt nemcsak gyermekeknek hasznos, hanem korosabbaknak, kivált tüdőbetegeknek enyhülést szerez, s főleg rekedtség ellen ajánlható.

Megletkoruak vehetnek szükség szerint, evés előtt s után rövid idővel, naponként 4 vagy 5 evőkalánnal; ugyan annyiszor adathatik gyermekeknek, koruk szerint.

Purgleitner József,
gyógyszerész s készitője a stájer-fűnedvnek Gráczban.

Raktárom van Kolozsvártt KOZÁK EDUÁRD „Katonához“ czimzett füszerkereskedésében.

(748) (2—3)

Gróf MIKÓ IMRE ur ő nagyméltósága Kolozsvár és Torda közötti ország-utban fekvő, ugynevezett Sárga fogadója s p.-szent-mártoni korcsomárlási joga, továbbá a bányabükki báró Radák Istvánné ő nsgával közös korcsomárlási joga, két fogadó házzal e folyó 1859-ik év április 3-án helyt Bányabükkön tartandó nyilvános árverés utján idei szent-György napjától kezdve három egymás utáni évekre bérbe fognak adatni. — A haszonbéri föltételek a bányabükki jószágtisztségnél, s Kolozsvártt, a tulajdonos gróf ur ő excja b. közép-utczai házánál Kaló urnál addig is megtekinthetők.

(641) (4—6)

☞ Éppen most jelent meg **Stein János** bizományában, s általa minden hites könyvárusnál kapható:

DÓZSA D. VERSEI.

ELSŐ KÖTET.
(Az iró tulajdona.)

Az összesen százhusz költeményt magában foglaló, s **250** lapra terjedő kötet boltiára **1 frt 25** krajczár uj pénzben:
(az az három váltó forint.)

(649) (1—2)

Ló-eladás.

Marosvásárhelytt az „Arany korona“ czimü vendéglőben egy falusi gazdának igen jóféle, a gróf Bánfi Dénes istállójában született három mag-kanczája, és ezen kanczáktól született két éves kancza-csikók és egy éves mén-csikó! ápril 12-kén eladandók lesznek. Addig is tudomást vehetni a fennirt vendéglőben.

(650) (1—3)

Eladó ház.

Kandia-utczában a 211-dik szám alatt lévő telek, szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni iránta a tulajdonossal, b. Torda-utczában a 11-dik sz. háznál, könyvkötő Hancz Györgynél.

(651) (1—3)

Eladó vagy zálogba adandó kert kerestetik.

Egy örök áron eladandó gyümölcsös vagy veteményes kert kerestetik, melynek illő ára 400 ezüst forintot feljül nem halad; mely zálogképpen is leköthetendő lehet — a fennirt összegért — ha törvényes kamatját behajtható lesz, oly feltét mellett, hogy kamatjáért a jószága kölcsönzőnek a visszafizetés idejéig használatába adassék. Előnye van a jószágnak, ha nincs távol a várostól és be van kerítve. Bővebb utasitást ad Stein J. könyvkereskedése Kolozsvártt.

(514) (3—6)

Éppen most jelent meg **Stein Jánosnál** Kolozsvártt, s általa minden könyvárusnál kapható:

SZELLEMI RÖPPENTYÜK

történelmi és humoristikai szinezettel.
irta **ASZALAY JÓZSEF.**
Ára 3 pfrt.

ERDÉLY HELYSÉGI CZIMTÁRA

betürendben a hivatalos összeállitás után ára **35** krajczár.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda Nyomdájában.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.